

Kwartalnik Samorządowy

RADZIEJOWIANIN

Bezpłatny

WIOSNA 2013

ISSN 1732-4440

fot. Paweł Śrubas

Tabletomania w T-Mobile trwa!

Przyjdź do T-Mobile po tablet Alcatel OneTouch Evo⁷ z Internetem i przekonaj się, jak wygodnie można czytać ulubione e-booki i przeglądać strony www na 7-calowym ekranie.

Chwile, które łączą.

Alcatel OneTouch Evo⁷

Warszawa
Aleje Jerozolimskie 181
tel. 22 428 44 08

Warszawa
ul. Pańska 79
tel. 22 413 13 14

Warszawa
ul. Puławska 15
tel. 22 413 44 44

Warszawa
ul. Złota 59
tel. 22 428 20 94

88-200RADZIEJÓW, ul. Rynek 15, tel. 54 285 20 94

Zapraszamy do Biura Kredytowego

Radziejów, ul. Brzeska 18

tel. 54 285 31 69

pn. - pt. 8⁰⁰ - 17⁰⁰

sob. 9⁰⁰ - 13⁰⁰

RACHUNKI JUŻ OD 0,99zł

OD REDAKCJI

Szanowni Czytelnicy „Radziejowianina”

Oddajemy do Państwa rąk najnowszy numer „Radziejowianina”, który jest zarazem pierwszym wydaniem w tym roku. Nasza redakcja liczy, iż poniższy numer spotka się z Państwa równie gorącym przyjęciem jak i jego poprzednie wydania.

W poniższym numerze zachęcamy wszystkich jego odbiorców, aby zwrócili szczególną uwagę na artykuł poświęcony „rewolucji śmieciowej”, bowiem w lipcu tego roku wchodzi w życie nowe przepisy regulujące zasady odbioru odpadów komunalnych od mieszkańców. Na łamach gazety zamieszczono także wywiad z nowym Komendantem Straży Miejskiej w Radziejowie – Jarosławem Popowskim, aby przybliżyć mieszkańcom Radziejowa zakres i zadania Straży Miejskiej, a także samą osobę Komendanta.

Na „stałych czytelników” zamieściliśmy kolejne stare fotografie dotyczące Radziejowa lub okolic, wiedząc, iż ta część miejskiego kwartalnika cieszy się szczególnym zainteresowaniem.

Redakcja pragnie także zwrócić uwagę na artykuł poświęcony ostatnim wydarzeniom na Uralu. Po raz kolejny byliśmy świadkami tego, iż my mieszkańcy Ziemi, we wszechogarniającym nas wszechświecie, jesteśmy zupełnie bezradni w obliczu takiego zdarzenia.

Korzystając z okazji, Redakcja „Radziejowianina” pragnie wszystkim jego czytelnikom na nadchodzące Święta Wielkiej Nocy złożyć serdeczne życzenia, zdrowych i radosnych świąt.

*W imieniu zespołu redakcyjnego
Redaktor Naczelny
Paweł Śrubas*

Szanowni Mieszkańcy

Z okazji zbliżających się

Świąt Wielkiej Nocy

pragniemy złożyć życzenia

wypełnione nadzieją i wiarą w sens życia.

Pogody ducha z radości płynącej z faktu

Zmartwychwstania Pańskiego,

obfitości na świątecznym stole,

smacznego jajka oraz wiosennego nastroju

w rodzinnym gronie

życzą

Przewodniczącą Rady Miasta

Burmistrza Miasta

Marek Pawlak

Sławomir Bykowski

SPROSTOWANIE

Redakcja Radziejowianina została wprowadzona w błąd, gdyż powyższa fotografia nie dotyczy Radziejowa, w związku z czym pragniemy przeprosić wszystkich czytelników za błędne podpisanie ww. fotografii w poprzednim numerze.

„RADZIEJOWIANIN” - Kwartalnik
Redaktor naczelny – PAWEŁ ŚRUBAS

Redakcja w składzie – T. Gadzinowska, M. Maciejewski, D. Wielgosz,
A. Wojciechowska, N. Wielgosz,

Wydawca – Radziejowski Dom Kultury, ul. Objęzdana 40

Adres Redakcji – Radziejowski Dom Kultury, ul. Objęzdana 40, tel. (054)285-34-39

e-mail: radziejowianin@umradziejow.pl

Pismo zrzeszone w Stowarzyszeniu Polskich Mediów oraz w Stowarzyszeniu Prasy Lokalnej

REDAKCJA ZASTRZEGA SOBIE PRAWO DO SKRÓTÓW NADESŁANYCH TEKSTÓW
PRAWA AUTORSKIE ZASTRZEŻONE

NOWY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI W RADZIEJOWIE

Od 1 lipca 2013 r. obowiązywać będzie nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi. Oznacza to, że mieszkańcy nie będą zawierać umów z firmą na odbiór odpadów, ale będą zobowiązani do uiszczania opłat w Urzędzie Miasta do 25-go każdego miesiąca w zamian za odbiór śmieci.

OPLATY ZA WYWÓZ ODPADÓW:

Miesięczne opłaty za odbiór odpadów wynoszą:
- 9 złotych od osoby, jeżeli mieszkańcy prowadzą selektywną zbiórkę odpadów,
- 13 zł od osoby jeżeli śmieci są zbierane w sposób nieselektywny.

W zamian za uiszczoną opłatę nieruchomości zostaną wyposażone w następujące POJEMNIKI:

Nieruchomości jednorodzinne

- w pojemnik o poj. 110 litra, w którym należy gromadzić: tworzywa sztuczne, papier.
- w pojemnik na odpady pozostałe po segregacji o minimalnej poj. 110 litra.

Nieruchomości wielorodzinne

- trzy pojemniki tzw. dzwony, w których należy gromadzić: tworzywa sztuczne, szkło i papier.
- pojemnik na odpady zmieszane o pojemności 110 l do 1100 l.

CZĘSTOTLIWOŚĆ WYWOZU

Nieruchomości jednorodzinne

- odpady z selektywnej zbiórki - wywóz jeden raz w miesiącu,
- odpady zmieszane - wywóz nie rzadziej niż 1 raz na dwa tygodnie.

Nieruchomości wielorodzinne:

- odpady z selektywnej zbiórki: tworzywa sztuczne – jeden raz na dwa tygodnie; szkło i papier – jeden raz w miesiącu;
- odpady zmieszane- jeden w tygodniu.

ZASADY SEGREGACJI:

PAPIER

wrzucamy: gazety, książki, katalogi, zeszyty; papierowe torby i worki; papier szkolny, biurowy; kartony i tekturę oraz zrobione z nich opakowania.

nie wrzucamy: tłustego i zabrudzonego papieru (np. papierowe opakowania po masle, margarynie, twarogu, kartony po mleku czy po napojach); kaliki; papieru termicznego i faksowego; tapet; odpadów higienicznych (np. waciki, podpaski, pieluchy).

TWORZYWA SZTUCZNE

wrzucamy: puste, odkręcone i zgniecione butelki plastikowe po napojach (np. typu PET), puste butelki plastikowe po kosmetykach i środkach czystości, plastikowe opakowania po żywności (np. po jogurtach, serkach, kefirach, margarynach), plastikowe zakrętki, folia i torebki z tworzyw sztucznych,

nie wrzucamy: butelek po olejach spożywczych i samochodowych; opakowań po olejach spożywczych czy silnikowych, smarach, styropianu, gumy, butelek z jakąkolwiek zawartością, opakowań po środkach chwast

czy owadobójczych, sprzętu AGD.

SZKŁO

wrzucamy: butelki i słoiki szklane po napojach i żywności; butelki po napojach alkoholowych; szklane opakowania po kosmetykach,

nie wrzucamy: porcelany i ceramiki, doniczek, żarówek, lamp neonowych, fluorescencyjnych i ręciovych, reflektorów, izolatorów, szkła stołowego, szkła okularowego, szkła żaroodpornego, fajansu, ekranów i lamp telewizyjnych, lusterek, szyb samochodowych.

SPOSÓB POSTĘPOWANIA Z POSZCZEGÓLNYMI RODZAJAMI ODPADÓW:

-TWORZYWA SZTUCZNE, PAPIER, SZKŁO:

Nieruchomości jednorodzinne: tworzywa sztuczne, papier należy gromadzić na terenie posesji w pojemniku 110 l, szkło w ogólnodostępnych pojemnikach, (tzw. dzwonach) ustawionych w wyznaczonych miejscach na terenie miasta

Nieruchomości wielorodzinne: tworzywa sztuczne, papier, szkło należy gromadzić w ogólnodostępnych pojemnikach (tzw. dzwonach) ustawionych w wyznaczonych miejscach na terenie miasta,

- METAL: dostarczyć nieodpłatnie do punktu selektywnej zbiórki odpadów,

- OPAKOWANIE WIELOMATERIAŁOWE: dostarczyć nieodpłatnie do punktu selektywnej zbiórki odpadów,

- ODPADY ZIELONE (np. trawa, liście, gałęzie): dostarczyć nieodpłatnie do punktu selektywnej zbiórki odpadów,

- PRZETERMINOWANE LEKI: gromadzić w specjalnych pojemnikach w aptekach lub dostarczyć nieodpłatnie do punktu selektywnej zbiórki odpadów,

- CHEMIKALIA: przekazać do punktów ich sprzedaży lub dostarczyć nieodpłatnie do punktu selektywnej zbiórki odpadów,

- ZUŻYTE OPONY: dostarczyć nieodpłatnie do punktu selektywnej zbiórki odpadów,

- AKUMULATORY: przekazać do punktów ich sprzedaży lub dostarczyć nieodpłatnie do punktu selektywnej zbiórki odpadów,

- ZUŻYTE BATERIE: gromadzić w pojemnikach ustawionych w budynkach użyteczności publicznej lub dostarczyć nieodpłatnie do punktu selektywnej zbiórki odpadów,

- ZUŻYTE SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY: przekazać do punktów ich sprzedaży lub dostarczyć nieodpłatnie do punktu selektywnej zbiórki odpadów,

- MEBLE I ODPADY WIELKOGABARYTOWE: dostarczyć nieodpłatnie do punktu selektywnej zbiórki odpadów,

- ODPADY BUDOWLANE I ROZBIÓRKOWE: maksymalnie 1 m³ rocznie od jednego gospodarstwa domowego dostarczyć nieodpłatnie do punktu selektywnej zbiórki odpadów.

Spotkanie w samorządowców z powiatów radziejowskiego i aleksandrowskiego

W dniu 8 marca br. w budynku dawnego Ratusza w Radziejowie, w sali konferencyjnej odbyło się spotkanie Wójtów i Burmistrzów z powiatów radziejowskiego i aleksandrowskiego w związku planowaną zmianą gospodarką śmieciową. „Rewolucja śmieciowa”, z którą samorzady będą musieli się zmierzyć od 1 lipca br. ma zmienić, iż to na samorządach spocznie odbiór wszelkich odpadów od mieszkańców i ich rozsądne gospodarowanie. Nie bez znaczenia będzie miał również koszt całej tej operacji. Celem więc tego spotkania było wymiana doświadczeń pomiędzy samorządami, lecz także możliwe ujednoczenie regulaminu pomiędzy samorządami odbierania odpadów stałych od mieszkańców.

Dofinansowanie kosztów usuwania wyrobów azbestowych w 2013 roku

Dofinansowaniem objęte będą wyłącznie Urząd Miasta Radziejów informuje, że w związku z możliwością pozyskania środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu można składać wnioski o dofinansowanie demontażu, zbierania, transportu i unieszkodliwiania lub zabezpieczania odpadów zawierających azbest.

Dofinansowanie będzie obejmowało prace w obiektach użyteczności publicznej, których właścicielem jest jednostka samorządu terytorialnego, m.in. w placówkach oświatowych, placówkach ochrony zdrowia, a także obiektach należących do osób fizycznych, kościołów i związków wyznaniowych oraz wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych.

Dofinansowanie obejmie pokrycie kosztów:

- demontażu pokrycia dachowego lub elewacji zawierających azbest,
- transportu odpadów niebezpiecznych z miejsca rozbiórki do miejsca unieszkodliwiania,
- unieszkodliwienia lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest z obiektów zlokalizowanych na terenie miasta Radziejów, nie więcej niż 1 000 zł do każdej tony unieszkodliwionych odpadów. obiekty ujęte w „Inwentaryzacji azbestu i wyrobów zawierających azbest dla miasta Radziejów” prowadzonej przez Urząd Miasta Radziejów w maju bieżącego roku.

Szczegółowe informacje a także druk wniosku można uzyskać w Urzędzie Miasta Radziejów, ul. Kościuszki 20/22, I piętro, pokój 113, a także pod adresem: <http://www.bip.umradziejow.pl/?a=3876>
Dodatkowe informacje udzielane są także pod numerem telefonu 54 285 7122

Podpisanie porozumienia pomiędzy Strażą Miejską a Policją

15 marca br. miało miejsce podpisanie porozumienia pomiędzy Komendantem Straży Miejskiej w Radziejowie - Jarosławem Popowskim, a Komendantem Komendy Powiatowej Policji w Radziejowie- Sławomirem Kosińskim. Sygnatariuszem ww. umowy był także Sławomir Bykowski- Burmistrz Radziejowa.

Umowa określa zakres współpracy pomiędzy jednostkami mundurowymi, na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Radziejowa. Porozumienie dotyczy: wspólnych patroli zmotoryzowanych i pieszych na ulicach miasta, zabezpieczanie imprez artystycznych, sportowych i rozrywkowych oraz innych imprez o charakterze masowym, organizowania wspólnych szkoleń oraz ćwiczeń policjantów i strażników miejskich, a także prowadzenie wspólnych działań prewencyjnych i profilaktycznych wśród dzieci.

RADZIEJÓW na starej fotografii ...

Panorama Radziejowa od strony obecnej ul. Szpitalnej, okres PRL

Radziejowska nauczycielka- Cecylia Kulesza wraz z rodziną przed budynkiem dzisiejszego LO, okres PRL

Urzednicy miejscy okresu międzywojennego: Tadeusz Brudycz - Burmistrz, Dr Józef Kalicki - lekarz miejski, Wincenty Pernak - kasjer, Wacław Burzyński - pomocnik Sekretarza, Marian Wrzesiński - Sekretarz, Józef Prusinowski - kancelista, Juliusz Gronowski - poborca opłat

Druhowie Ochotniczej Staży Pożarnej z Radziejowa, rok 1902

Rok 1964, uczniowie stojący obok nieistniejącego obecnie pomnika przy LO w Radziejowie

ul. Komunalna, rok 1957, na zdjęciu Alina Wędrowska z domu Gumińska

KDBS Bank

KREDYT GOTÓWKOWY Z ZAJĄCEM

OPROCENTOWANIE

0%

Weź kredyt
i zabierz zająca
do domu

www.kdbs.com.pl

Przykład reprezentatywny: okres kredytowania = 11 miesięcy; oprocentowanie nominalne kredytu = 0%; RRSO = 22,64%; całkowita kwota kredytu = 3600 zł; wysokość opłat uzgodnionych w całkowitym koszcie kredytu (odsetki, opłaty, prowizje i marże) = 324 zł - 9% prowizji; całkowita kwota do zapłaty = suma całkowitego kosztu kredytu i całkowitej kwoty kredytu = 3924 zł; rata kredytu = 327,27 zł; ubezpieczenie na życie kredytobiorcy = 23,36 zł (składka pobrana jednorazowo na początku okresu kredytowania)

Regulamin promocji dostępny jest na stronie internetowej www.kdbs.com.pl

SZKOLNA LIGA DZIENNIKARSKA

Miejski Zespół Szkół jako rodzina adopcyjna

W tym roku nasza szkoła, czyli Miejski Zespół Szkół we współpracy z Wolontariatem postanowiła przystąpić do projektu „Adopcja Serca”. Jest to charytatywna akcja, którą w tym artykule chciałbym przybliżyć.

Celem przedsięwzięcia „Adopcja Serca” jest pomoc dziecku w jak najszybszym usamodzielnieniu się. Adoptowany mieszka w Afryce i pochodzi z biednej rodziny, jest sierotą, bądź ciężko chory (na przykład częsta choroba AIDS). Rodziną adopcyjną może być instytucja, klasa szkolna, bądź przeciętna rodzina. Opiekunowie danego dziecka wpłacają trzydzieści dolarów miesięcznie. Pieniądze przeznaczane są na posiłki, ubrania, książki oraz pomoce szkolne. Wszystkie środki zgromadzone powyżej tej sumy są wpłacane na ogólne konto wszystkich dzieci, gdyż misjonarze utrzymują zasadę, iż każde dziecko musi dostawać takie same fundusze. Opłatę uiszcza się do osiemnastego roku życia podopiecznego.

Inicjatywą tą zajmują się m.in. misjonarze z Niepokalanowa. To oni otrzymane pieniądze przeznaczają na wybrane dziecko. Opiekują się nim, gwarantują posiłki, a w miarę potrzeby – ubrania i podręczniki.

Wzajemnemu poznaniu oraz komunikowaniu się rodziny z podopiecznym służy wymiana listów. Misjonarze tłumaczą wysłane z Polski listy oraz czytają je wybranemu dziecku. Otrzymana korespondencja daje adoptowanemu ogromną radość oraz wielką nadzieję, ponieważ wie, że ktoś jeszcze się o niego troszczy. Ma „rodzinę”. Podopieczni bardzo często odpisują na wiadomości, najczęściej w języku angielskim. Dziecko może wysłać również kartkę z życzeniami na święta, kopię świadectwa lub zaliczony sprawdzian. Co jakiś czas „rodzice” otrzymują aktualne zdjęcie adoptowanej osoby.

„Adopcja Serca” lub inaczej „Adopcja na odległość” to akcja dla ludzi wrażliwych na krzywdę innych. Jeśli każdy z nas – uczniów naszej szkoły – przeznaczy na ten szczytny cel symboliczną złotówkę, razem uda nam się ulżyć w cierpieniu będącemu w potrzebie małemu dziecku z Afryki.

Koordynatorem projektu w mojej szkole jest p. Elżbieta Derucka, którą wspierają p. Krzysztof Marcyjaniak i p. Maria Kubiak oraz cała brać uczniowska.

Paweł Koźmiński

Są różne kobiety na świecie

Intrygująca różnorodność kobiet

Są różne kobiety na świecie, więc i w Polsce takie można spotkać. Przykują uwagę swoją wyrazistością i charakterem. Moim zdaniem najczęściej spotykane charaktery kobiece to: kobieta powabna, bizneswoman, Matka Polka, typowa blondynka. Cztery Polki, cztery kobiety a jakże różne.

Kobieta powabna

To uosobienie niezwykłej urody. Kobieta świadoma swoich atutów i zalet, umiejąca je podkreślić odpowiednim ubiorem, makijażem i modną fryzurą. Kobieta powabna wzbudza zainteresowanie zarówno mężczyzn jak i kobiet. Kobiety patrzą na nią zazdrośnie, więc z nutą niechęci (traktują ją jak rywalkę). Takie kobiety są trochę próżne, kierując uwagę głównie na siebie. Częściej jednak roztańczają swój urok i powab na otoczenie.

Bizneswoman

Bizneswoman to kobieta zajmująca się szeroko pojętym biznesem. Na własną działalność gospodarczą najczęściej decydują się kobiety z zacięciem ekonomicznym, o duszy przedsiębiorcy, dążące do samodzielności, ceniące niezależność i wierzące w sukces. Przejęcie inicjatywy w interesach ma nie tylko zapewnić im dostatek, ale i stać się źródłem satysfakcji i samorealizacji. Bywa, że na zawodowe wybory kobiet nierzadko ma wpływ konieczność łączenia obowiązków rodzinnych i zawodowych. Jeszcze inne są zdeteterminowane sytuacją życiową, głównie bezrobociem.

Saszetka dla kotka, saszetka dla pieska

Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1 wzięła udział w akcji „Saszetka dla kotka, saszetka dla pieska”, nad którą patronat objął Gabinet Weterynaryjny pana Wiesława Wielgosza.

Zebraliśmy karmę suchą i mokrą dla kotów i psów.

Dla kotów:

- karma sucha 10,6 kg

- karma mokra 10 kg

Dla psów:

- karma sucha 23 kg

- karma mokra 14,5 kg.

Ogółem zebraliśmy 58,1 kg

Wszystkim darczyńcom dziękujemy

Aneta Kalicka

Małgorzata Kalwińska

Lidia Nieznalska

Matka Polka

Kobieta wiecznie zalatana, dom, praca, dzieci, mąż, płacenie rachunków, zebranie w szkole. Wszędzie na 110% - świetna matka, żona i pracownica stawiająca zadania do wykonania i potrzeby innych na pierwszym miejscu. Matka Polka jest osobą zdolną do poświęceń, jest patriotką, osobą bez skazy. Ona sama nigdy nie popełnia żadnych błędów (w tym wychowawczych), a jej dzieci zawsze wyrastają na porządnych i uczciwych obywateli.

Typowa blondynka

Nieważne, czy ruda, brunetka bądź blond. Duszą lub ciałem, we wczesnej fazie rozwoju intelektualnego, jest często przedmiotem żartów, które są głupie i krótkie, aby łatwo je było zapamiętać tym, którzy nie lubią „blondynek”.

Obserwując moje koleżanki - gimnazjalistki dostrzegam w nich przyszłe Matki Polki czy bizneswoman. Niektóre z nich pomimo młodego wieku należą już do pierwszej grupy - kobiet powabnych. A niektóre, robią wszystko żeby przynależać do grupy ostatniej. A więc Panowie! - Koledzy - wybór zależy tylko od nas!

Wiktor Pawlak

Koło dziennikarskie MZS, Gimnazjum im. Franciszka Becińskiego w Radziejowie

FERIE W GÓRACH!

To już czwarty raz grupa dzieci i młodzieży z radziejowskich szkół spędziła ferie zimowe w cudownych polskich Tatrach. Zima nie skąpiła śniegu, więc dwadzieścioro sześciu uczniów (głównie z MZS) wypoczywało w Białym Dunajcu, gdzie do woli mogło suszować na 750 m stoku. Ci, którzy jeszcze nie potrafili jeździć na nartach, pilnie ćwiczyli pod czujnym okiem instruktorów, aby dorównać swoim kolegom. Dla chcącego nic trudnego, więc starania i praca nie poszły na marne. Trzeba było wiele razy „dotknąć” śniegu, aby w końcu posmakować jazdy na nartach. Nie zabrakło wycieczek do Zakopanego - zimowej stolicy Polski. Echem rozbrzmiewała piosenka „Skaldów” „Z kopyta kulig rwie”, gdy cała grupa mknęła w góralskim kuligu. A potem ognisko i pieczone kielbaski!!! Któż tego nie lubi? Był także relaks w „Aqua Parku Zakopane”. Wieczory w pensjonacie „Paweł” upływały na turniejach tenisa stołowego. Wystarczył tydzień, aby fantastycznie wypocząć i wrócić z nowymi siłami do Radziejowa. Pozostały wspomnienia i nadzieja na kolejny zimowy wyjazd.

Małgorzata Polaszek

BAL KARNAWAŁOWY

W iście karnawałowej atmosferze upłynął tradycyjny bal kostiumowy grupy „Pacholąt” Publicznej Szkoły nr 1 w Radziejowie. Pojawiło się na nim mnóstwo wróżek, piratów, księżniczek, rycerzy, motylków, biedronek, czarodziejów i innych zabawnych stworzonek, które w barwnym korowodzie opanowały parter naszej szkoły. W rytm największych hitów dyskotekowych, tańczyły i płały bez wytchnienia. Ale, że zabawa została zorganizowana w tłusty czwartek smakowite pączki i inne łakocie szybko uzupełniały zasoby energii.

Szkoda, że karnawał dobiega końca i na następny taki bal trzeba będzie czekać cały rok.

Organizatorki balu

Wychowawczynie klas I

Szkolni Poeci

Dominika Staniszevska

* * *

Kobieta jest jak słońce,
wiesz, że wszędzie i zajdzie,
ale nie wiesz, kiedy dokładnie.

Kobieta jest jak wiatr,
wiesz, że będzie wiać,
ale nie wiesz, z której strony.

Kobieta jest jak wino.
Wino z wiekiem jest smaczniejsze,
a Kobieta piękniejsza.

Kobieta jest jak drzewo
staje się silniejsza, mocniejsza
i jest opoką dla innych.

* * *

Mężczyzna siedzi,
nic nie robi,
Kobieta obok przechodzi
i nic nie mówi.
Mężczyzna nadal siedzi,
a gdy kobieta przychodzi
awanturę mu robi.
I jak tu zrozumieć kobietę?

Mężczyzna ogląda mecz
i głośno „komentuje”
(kobieta nie reaguje)
A gdy za jakiś czas
zaczyna się jej serial,
to zaraz „reaguje”
I jak tu zrozumieć kobietę?

Kobieta ogląda serial
i mężczyzna z nią.
Za chwilę kobieta wybuch płaczem,
a mężczyzna śmiechem.
I jak tu ich zrozumieć?

Walentynki, Walentynki

14 lutego w naszej szkole obchodziliśmy Dzień Świętego Walentego. Jak co roku wybieraliśmy Miss i Mistera Walentek. W kategorii klas I-III SP wygrali: Zuzanna Okunowska z kl. IIa i Kamil Tomczak - kl. Ia. W kategorii klas IV-VI SP wygrali: Maria Lizik i Kajetan Skonieczka z kl. IVa, a w kategorii klas gimnazjalnych Anna Klonowska i Jan Grzanka z kl. IIa. W szkole działała prężnie Poczta Walentynkowa, za pośrednictwem której łatwiej można było przekazać obłubieńcom okolicznościową kartkę :-). Organizatorem obchodów były samorządy uczniowskie.

Małgorzata Klawińska
Aneta Kalicka

Nie jest tajemnicą, że dzieci są sympatykami zabawnych wierszy, zagadek, po prostu je uwielbiają. Towarzyszą dzieciom w ich dziecięcych przeżyciach, radościach i smutkach. Dodają im otuchy, pocieszają, są z nimi przez cały okres nauki.

Fantastyczna podróż lokomotywą Juliana Tuwima

Rok 2013 to Rok Juliana Tuwima. Z tej okazji dzieci brały udział w spotkaniu bibliotecznym w Bibliotece Szkolnej Miejskiego Zespołu Szkół w Radziejowie „Fantastyczna podróż lokomotywą Juliana Tuwima”.

Dzieci obejrzały portret pisarza. Przybliżono im sylwetkę Juliana Tuwima ze szczególnym zwróceniem uwagi na fakty związane z jego zainteresowaniami, latami dziecięcymi, szkolnymi i nauką. Odwołano się do wystawy przygotowanych książek. Zaprezentowano utwory Tuwima, czytano jego wiersze. Obejrzano prezentację multimedialną. Przedstawiono inscenizację „Fantastycznej podróży lokomotywą Juliana Tuwima”. Utwory Juliana Tuwima wszyscy chętnie recytują, znają, wykonują do nich ilustracje od najmłodszych lat. Mam nadzieję, że zaproponowane spotkanie przekonało dzieci do bliskiego kontaktu z książkami, które dostarczają wielorakich przeżyć i wzruszeń oraz uwrażliwiają na piękne słowa

„Ma poeta słowa tajemnicze,
którymi może spełnić każde z życzeń”.

Na koniec spotkania podziękowano uczestnikom za wspólną zabawę.

Wiesława Marek
nauczyciel- bibliotekarz

ADORACJA DRZEWA KRZYŻA

„To nie gwoździe Cię przybiły, lecz mój grzech.
To nie ludzie Cię skrzywdzili, lecz mój grzech”

Droga Krzyżowa jest szczególnym nabożeństwem związanym z przeżywaniem okresu liturgicznego jakim jest Wielki Post. Rozważając w czasie tego nabożeństwa największe wydarzenie zbawcze w dziejach ludzkości – mękę, śmierć i zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa – czcimy i adorujemy w ten sposób naszego Zbawiciela oraz uświadamiamy sobie własne grzechy i dążymy nieustannie do zmiany swojego życia.

W Roku Wiary, w czwarty piątek Wielkiego Postu, w kościele p.w. Wniebowzięcia NMP w Radziejowie rozważania Drogi Krzyżowej poprowadziły nauczycielki Miejskiego Zespołu Szkół: M. Polaszek, M. Klawińska, B. Rolirad, M. Gralak, A. Odważna, L. Nieznalska, M. Kubiak, A. Szyjakowska, A. Opasik-Urbańska, A. Grzechowiak, D. Magier, M. Eznarska, L. Ciesielska-Malecka i G. Trzmielewska. Wspólnie z wiernymi tej parafii adorowały relikwie Świętego Drzewa Krzyża, na którym zawisł Jezus Chrystus i który stał się tronem miłości przebaczącej.

Grażyna Trzmielewska

Uczniowie Publicznego Gimnazjum Nr 1 w gronie laureatów

Po raz pierwszy gimnazjaliści z PG NR 1 w Radziejowie, brali udział w Wojewódzkim Konkursie Interdyscyplinarnym z serii Regionalnych Olimpiad o Wielkich Polakach. Organizacją Konkursu, w województwie kujawsko-pomorskim, zajęło się Centrum Edukacji Młodzieży w Górsku, a tematyka w tym roku szkolnym była związana z życiem i działalnością wielkiego astronoma Mikołaja Kopernika.

Konkurs przeprowadzony był w trzech etapach. W pierwszym szkolnym, uczestniczyło 715 uczniów z 45 gimnazjów. Do etapu rejonowego zakwalifikowało się 142 uczniów, w tym 6 z radziejowskiego gimnazjum. Do ścisłego finału awansowało 16 osób.

W dniu 4 marca 2013r, w sali sesyjnej Sejmiku Województwa Kujawsko- Pomorskiego w Toruniu, odbył się finał Konkursu. Wśród finalistów znalazły się nasze gimnazjalistki: Julia Lewandowska i Klaudia Walasik. Obie przekroczyły próg 75% punktów i zostały laureatkami Konkursu. Julia Lewandowska zajęła 3 miejsce, a Klaudia Walasik 5 miejsce.

Uroczyste podsumowanie zmagani konkursowych odbyło się 14 marca 2013r, z udziałem wojewódzkich władz samorządowych, w Centrum Sztuki Współczesnej w Toruniu. Obie laureatki otrzymały bardzo atrakcyjne nagrody- rowery oraz pamiątkowe dyplomy.

SPOTKANIE Z MIKOŁAJEM KOPERNIKIEM

Dzień Patrona Szkoły jest świętem całej społeczności PSP nr 1 w Radziejowie, przyjaciół naszej placówki oraz miejscowych władz. W tym roku miał on szczególne znaczenie, ponieważ Sejmik województwa kujawsko-pomorskiego proklamował 2013 r. Rokiem Mikołaja Kopernika. Jest to związane z ważnymi kopernikańskimi rocznicami: 540. rocznicą urodzin i 470. rocznicą śmierci wielkiego astronoma oraz 470. rocznicą pierwszego wydania dzieła „De revolutionibus orbium coelestium” („O obrotach sfer niebieskich”).

Program uroczystości przygotował Samorząd Uczniowski, a realizowali go uczniowie wszystkich klas i nauczyciele. W ten sposób włączyliśmy się w obchody Roku Mikołaja Kopernika w naszym województwie. W tym dniu odwiedził nas Burmistrz Miasta Radziejów p. Sławomir Bykowski oraz Pełnomocnik ds. oświaty p. Katarzyna Jałoszyńska. Po odśpiewaniu hymnu szkoły („Cały świat się pomylił”) uczennica Magdalena Kwiatkowska odczytała stanowisko Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie ustanowienia Roku Mikołaja Kopernika, a delegacja Samorządu Uczniowskiego złożyła kwiaty w kąciku Patrona Szkoły. W tak

Obchody Dnia Języka Niemieckiego w Publicznym Gimnazjum nr 1

Dnia 06 marca obchodziliśmy w naszej szkole Dzień Języka Niemieckiego. Na tę uroczystość zaprosiliśmy Panią Justynę Wichlacz, przedstawicielkę Instytutu Goethego w Warszawie, lektorkę Deutsch-Wagen –Tour z Poznania.

Obchody Dnia Niemieckiego rozpoczęliśmy krótkim montażem artystycznym w wykonaniu uczniów gimnazjum. Najpierw została przedstawiona prezentacja multimedialna w języku niemieckim pt: „Podróż przez najpiękniejsze miasta krajów niemieckojęzycznych” wykonana przez Igę Szarwakowską, uczennicę klasy 3b. Następnie grupa uczennic klas pierwszych, drugich i trzecich zaśpiewała piosenkę „Niemcy” grupy niemieckiej „Die Prinzen”.

W kolejnym punkcie programu głos zabrała pani Justyna Wichlacz, która przybliżyła ideę projektu „Deutsch-Wagen-Tour” i podała argumenty przemawiające za nauką języka niemieckiego, jako drugiego języka obcego.

W trakcie tej uroczystości zostały ogłoszone wyniki konkursu plastycznego pt: „Symbole krajów niemieckiego obszaru językowego” oraz rozdane nagrody ufundowane przez Deutsch-Wagen-Tour. I miejsce zajął Albert Kalociński, uczeń klasy 1a, II miejsce- Paulina Małachowska, uczennica klasy 1a i III miejsce- Dominika Staniszevska- również uczennica klasy 1a. Natomiast wyróżnienia otrzymali: Magdalena Kuna-uczenica klasy 3a, Natalia Granczewska- uczenica klasy 1a, Dawid Sobieraj- uczeń

WYRÓŻNIENIE DLA MZS – PUBLICZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 1 W RADZIEJOWIE

5 grudnia 2012 roku w Warszawie odbył się Międzynarodowy Kongres Praw Dziecka, na którym idee Janusza Korczaka wykorzystano do sformułowania Deklaracji Warszawskiej. Doroleta Jakuta - przewodnicząca sejmiku - odebrała medal za zasługi na rzecz propagowania praw dziecka, podkreślając wagę wysiłków samorządowych władz naszego

województwa na rzecz zwiększenia społecznej wrażliwości na potrzeby dzieci. Województwo kujawsko - pomorskie zostało uhonorowane Medalem za upowszechnianie praw dziecka. 28 stycznia 2013 r. w Urzędzie Marszałkowskim w Toruniu odbyła się uroczystość wieńcząca Rok Praw Dziecka. Uczestniczyli w niej radni województwa, zaproszeni goście oraz re-

uroczystym dniu nie zabrakło życzeń od dyrektora MZS – p. Remigiusza Koźmińskiego i Burmistrza – p. Sławomira Bykowskiego.

Głównym punktem części oficjalnej był specjalny program, pt. „SPOTKANIE Z KOPERNIKIEM”, przygotowany przez uczniów klasy IVc pod kierunkiem p. Małgorzaty Klawińskiej i p. Grażyny Trzmielewskiej. Przybliżył on postać wielkiego polskiego astronoma oraz znaczenie jego odkrycia. Żartobliwa forma spektaklu przypadła wszystkim do gustu, dlatego został ciepło przyjęty przez widzów.

A potem rozpoczęła się zabawa. Sportowa rywalizacja wyzwoliła wiele energii i emocji w sercach reprezentantów klas i ich kibiców. Było gorąco jak na wielkich zawodach sportowych! Rozgrywki dla uczniów młodszych prowadziły panie: Aneta Kalicka i Romana Wojciechowska, a dla uczniów klas IV – VI panowie: Mariusz Bogacz, Leszek Stasiak i Arkadiusz Wesołowski. Najmłodszy uczeń wykonywał prace plastyczne związane ze słynnym astronomem.

W kategorii klas młodszych wygrali uczniowie IIb i III a. Globus przechodni zdobyła klasa IVc, a Przechodnią Statuetkę Mikołaja Kopernika wywalczyła klasa VI c. Nagrody wręczyła z wycieczką p. dyrektor Barbara Rolirad. Wszyscy spędziliśmy ten dzień wesoło i pozytywnie. Jesteśmy pewni, że nasz Patron był z nas dumny!

Grażyna Trzmielewska

klasy 2b.

Ostatnią częścią uroczystości były zajęcia pokazowe prowadzone przez panią Justynę Wichlacz dla uczniów klas gimnazjalnych. Jako pierwsi w warsztatach uczestniczyli uczniowie klasy pierwszej i klas drugich, a jako drudzy - uczniowie klas trzecich. Różnorodność gier i zabaw językowych dostarczyła uczniom sporo radości. Każdy z uczestników mógł wygrać nagrody z logo projektu. Wszyscy dobrze się bawili.

Po warsztatach obchody Dnia Niemieckiego zostały zakończone.

Renata Meller

prezentanci wyróżnionych instytucji. Wiceprzewodniczący sejmiku Ryszard Bober i wicemarszałek Dariusz Kurzawa podziękowali reprezentantom placówek, które najaktywniej włączyły się w obchody Roku Praw Dziecka w województwie kujawsko-pomorskim w 2012 roku. Podziękowanie dla MZS – Publicznej Szkoły Podstawowej nr 1 w Radziejowie odebrał dyrektor placówki Remigiusz Koźmiński. W ten sposób zostały uhonorowane półroczne działania podjęte przez Grażynę Trzmielewską, nauczycielkę MZS- PSP nr 1. Był to spektakl „Dziecko jest cudem Boga i natury”, przygotowany pod jej kierunkiem przez szkolne koło teatralne (zaprezentowany ogromnej rzeszy dzieci, młodzieży i dorosłych w PSP nr 1, w Domu Parafialnym im. Jana Pawła II w Radziejowie, w MiPiBP, bibliotekach w Dobrem i Izbicy Kuj. oraz w Urzędzie Marszałkowskim w Toruniu) oraz udział i nagroda w plebiscycie na logo Roku Praw Dziecka, zorganizowanym przez Urząd Marszałkowski.

Zaszczyt z otrzymania tego wyróżnienia tym większy, że otrzymało je tylko kilka instytucji w województwie, m. in. Biblioteka Kopernikańska w Toruniu, Dom Dziecka w Brodnicy, WORD w Toruniu. Wśród szkół uznanie znalazł tylko nasz Zespół.

Przez Arktykę w różowych rękawiczkach

2012 rok, trzy kobiety, po 70kg ekwipunku, 17 dni wędrówki, 150 km do pokonania i ... niemałe osiągnięcie - Newtontoppen- najwyższy szczyt Spitsbergenu w mroźnej Arktyce.

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Radziejowie inauguruje działalność Klubu Miłośników Podróży spotkaniem z Ewą Grewling, uczestniczką trzyosobowej, pierwszej kobiecej wyprawy w rejon Arktyki. W spotkaniach uczestniczyli uczniowie szkół średnich - LO Radziejów, ZSR CKU Przemyska oraz słuchacze Uniwersytetu III Wieku

Koncert Pamięci

10 stycznia br. w radziejowskiej księżnicy odbył się koncert poświęcony pamięci Krzysztofa Estkowskiego w wykonaniu Anny i Marty Kreplewskich. Obie są podopiecznymi Karola Brzyckiego – muzyka i nauczyciela nie szczędzącego wysiłku dla talentów muzycznych swych uczniów.

Pokaz multimedialny oraz prelekcja pt. „POWSTANIE STYCZNIOWE NA KUJAWACH”

Wykład wygłosił bibliotekarz, historyk - Krzysztof Wątrobić. Prelekcje odbyły się w bibliotekach w Radziejowie, Osiecinach, Piotrkowie Kujawskim, Gimnazjum w Radziejowie, Dobrem, Skibinie i Topólce a także w Liceum Ogólnokształcącym w Radziejowie.

W prelekcji uczestniczyli też słuchacze Uniwersytetu III Wieku. Łącznie w spotkaniach, których celem było przybliżenie młodzieży i dorosłym wydarzeń powstańczych na Kujawach wzięło udział kilkaset osób

Wykład dla słuchaczy Uniwersytetu III Wieku

Radziejowska biblioteka czynnie bierze udział w zajęciach organizowanych dla słuchaczy Uniwersytetu III Wieku. Tym razem swój wykład wygłosił dr Władysław Kubiak, Prorektor Wyższej Szkoły Humanistyczno - Ekonomicznej we Włocławku pt. „KUJAWSKO - DOBRZYŃSKA LISTA KATYŃSKA”.

„SPOTKANIE” Z JULIANEM TUWIMEM

Gośćmi biblioteki były dzieci z Miejskiego Zespołu Szkół w Radziejowie - przedszkolaki z grupy GUMISIE I MUMINKI. Podczas spotkania dzieci wysłuchały poezji Tuwima Odbył się quiz „Czy znasz wiersze Juliana Tuwima?”

Na koniec dzieci marzyły jak „Dyzio marzyciel” i tworzyły lokomotywę. Spotkanie prowadziła bibliotekarka Karolina Ćwikła.

REGULAMIN XII POWIATOWEGO KONKURSU WIEDZY O KUJAWACH „KUJAWY SŁOWEM MAŁOWANE” (VII konkurs krasomówczy dla szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich)

- I. Organizatorzy
    1. Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Radziejowie.
    2. Miejski Zespół Szkół w Radziejowie.
  - II. Cele konkursu
    1. Rozbudzenie wśród uczniów zamiłowania do mowy ojczystej.
    2. Upowszechnienie czystości i kultury języka polskiego, pięknego i sugestywnego wypowiedzenia myśli.
    3. Prezentowanie barwnym i bogatym językiem zdarzeń, faktów nierozzerwalnie związanych z regionem kujawskim.
    4. Zainteresowanie dzieci i młodzieży turystyką i krajoznawstwem.
  - III. Tematyka konkursu
    1. Uczestnicy konkursu przygotowują wystąpienia w formie gawędy na następujące tematy:
      - a) historia, legenda miejscowości kujawskich,
      - b) sylwetki ludzi zasłużonych dla regionu,
      - c) zabytki kultury materialnej (kościół, dwory), pomniki przyrody,
      - d) walory turystyczno – krajoznawcze regionu (np. wycieczka, szlak turystyczny),
      - e) zwyczaje, obrzędy i tradycje kujawskie.
  - IV. Uczestnicy
    1. Konkurs odbywa się w 3 kategoriach wiekowych:
      - uczniowie klasy I-III szkoły podstawowej,
      - uczniowie klasy IV – VI szkoły podstawowej,
      - uczniowie klasy I – III gimnazjum i uczniowie szkół średnich.
  - V. Warunki uczestnictwa
    1. W konkursie szkołę może reprezentować najwyżej 4 uczniów.
    2. Uczestnik konkursu prezentuje gawędę na jeden z tematów wymienionych w rozdziale III, w czasie nie przekraczającym 5 minut z tolerancją 30 sekund.
    3. W przygotowaniu wystąpienia należy położyć nacisk na bogactwo języka i oryginalny, indywidualny sposób prezentacji tematu. Należy zadbać o właściwą dykcję i emisję głosu.
    4. Uczestnik konkursu może cytować teksty przewodników turystycznych, wydawnictw lub informacji encyklopedycznych i biografii zawartych w niżej podanej literaturze przedmiotu, a także innych, w tym autorskich.
  5. Zaleca się:
    - ostrożność w szafowaniu gestem scenicznym,
    - nie używanie rekwizytów.
  6. Organizatorzy konkursu dopuszczają możliwość wystąpienia uczestników w strojach regionalnych.
  - VI. Kryteria oceny
    1. Uczestnik konkursu za swoje wystąpienie może otrzymać maksymalnie 10 punktów.
    2. Ostateczny wynik uzyskany przez ucznia jest średnią arytmetyczną punktów przyznawanych przez wszystkich członków jury. Za przekroczenie limitu czasu odejmuje się od średniej wartości jeden punkt.
    3. Zasady punktowania:
      - zgodność prezentacji z tematyką konkursu – 3 pkt,
      - bogactwo języka i jego barwność – 1 pkt,
      - poprawność językowa – 1 pkt,
      - dykcja – 1 pkt,
      - sugestywność wypowiedzi – 1 pkt,
      - kontakt ze słuchaczem – 1 pkt,
      - ogólna prezentacja tematu i konstrukcja wypowiedzi – 1 pkt,
      - dostosowanie tekstu do osobowości i wieku występującego – 1 pkt.
  - VII. Terminy
    1. Zgłoszenie do udziału w konkursie przesyłają opiekunowie uczniów w terminie do 15 kwietnia 2013 r. (załącznik Karta Zgłoszenia).
    2. W zgłoszeniu należy podać:
      - imię i nazwisko uczniów reprezentujących szkołę (max. 4),
      - nazwę i adres szkoły oraz telefon kontaktowy,
      - imię i nazwisko opiekuna.
    3. Zgłoszenia należy przesyłać na adres:

Miejski Zespół Szkół w Radziejowie, ul. Szkolna 28, 88 – 200 Radziejów, z dopiskiem „XII Powiatowy Konkurs Wiedzy o Regionie”.
    3. Konkurs odbędzie się dnia 6 czerwca 2013 r. o godz. 9.00 w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Radziejowie.
- Szczegóły dotyczące proponowanej bibliografii znajdują się na stronie biblioteki www.bibliotekaradziejow.cdx.pl

21. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w Radziejowie

W niedzielę, 13 stycznia 2013, na rzecz WOŚP od rana kwestowało 83 wolontariuszy, zarejestrowanych w sztabie w Radziejowskim Domu Kultury. W tym roku udało się zebrać **26 143,15zł**, które będą przeznaczone na pomoc dla dzieci i seniorów. Najpierw odbyła się zbiórka pieniędzy, potem licytacja orkiestrowych gadżetów i zabawa do wieczora we wspaniałej atmosferze.

Opracowanie graficzne: Maciej Maciejewski, Dariusz Magalski
Fot.: Emilia Smuk, Dariusz Magalski

Powstanie Styczniowe na Kujawach

Zawsze staram się udowodnić, że część wydarzeń historycznych która miała miejsce w Polsce, czy nawet na świecie, miała też większe lub mniejsze przełożenie na historię naszego regionu czyli Kujaw lub jeszcze bardziej szczegółowo na historię miasteczka czy wsi w której żyjemy. Tak też było w przypadku Powstania Styczniowego. O ile podczas wcześniejszego Powstania Listopadowego na naszych terenach nie działo się prawie nic, o tyle w przypadku Powstania Styczniowego doszło tu do kilku z największych bitew w skali całego obszaru, na którym toczyło się powstanie i kilkunastu mniejszych potyczek - to właśnie tutaj walczyli powstańcy w większości wywodzący się z tej ziemi.

Artykuł powstał na podstawie prelekcji, którą w ostatnim czasie, z okazji obchodów 150 rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego, prezentowałem w wielu szkołach i bibliotekach naszego regionu (także w radziejowskiej bibliotece) a której celem było przybliżenie młodzieży i dorosłym wydarzeń powstańczych na Kujawach.

Powstanie Styczniowe było największym polskim powstaniem narodowym. Wybuchło 22 I 1863r. a w zasadzie w nocy z 22 na 23 I na skutek narastającego terroru ze strony zaborcy rosyjskiego wobec Polaków. Dnia 22 I, Tymczasowy Rząd Narodowy, wydał w Warszawie manifest wzywający wszystkich do powstania i walki o niepodległość. Walkę rozpoczęło około 7 tys. powstańców przeciwko 100tys. armii carskiej. Przez kilkanaście miesięcy trwania powstania, przez oddziały powstańcze przewinęło się około 200 tys. powstańców ale jednocześnie np. latem 1863r. - walczyło ich około 25-30 tys. Natomiast armia carska w Królestwie Polskim systematycznie rosła od początkowo 100 do prawie 300 tys. żołnierzy. Powstanie miało wybuchnąć wiosną 1863r. ale zostało przyspieszone ze względu na tzw. brankę (pobór do wojska rosyjskiego zarządzony na połowę stycznia 1863r.), która stała się bezpośrednią i ostateczną przyczyną zrywu niepodległościowego. Zaborca rosyjski przygotował listę kilkunastu tysięcy osób podejrzanych o przynależność do organizacji patriotycznych – konspiracyjnych chcąc wcielić ich na długie lata do carskiego wojska. Na szczęście branka Rosjanom wyszła niezbyt dobrze i część młodych ludzi jej uniknęła. Wybuchło zbrojne powstanie, które miało charakter wojny partyzanckiej, obejmującej zasięgiem Królestwo Polskie oraz część ziem zabranych, czyli Litwę i część Rusi. Za powstaniem opowiedziały się niemal cała europejska opinia publiczna, rządy Francji, Anglii i Austrii wystosowały nawet do cara noty z propozycją szerokiej autonomii dla Królestwa Polskiego, ale car Aleksander II odrzucił je i sprawa Polska na arenie międzynarodowej upadła. Skończyło się jak zwykle na zapewnieniach i gadaniu, ponieważ żadne z państw zachodnich nie zaryzykowało wywołania konfliktu międzynarodowego za sprawę polską na co właśnie liczyli powstańcy.

Pierwszym dyktatorem (przywódcą) Powstania Styczniowego był generał Ludwik Mierosławski i właśnie ta postać będzie się wiązać z walkami powstańczymi, które rozegrały się w czasie kilku pierwszych tygodni powstania na terenie Kujaw. Mierosławski jeszcze jako kilkunastoletni chłopak choć już w randze porucznika- uczestniczył w Powstaniu Listopadowym, po klęsce powstania przebywał m.in. na emigracji we Francji, by ponownie przybyć do Królestwa Polskiego w lutym 1863r.

Siły były nierówne, Polacy nie dysponowali w przeciwieństwie do Rosjan regularną armią, dobrze uzbrojonych i wyszkolonych żołnierzy.

Powstańcy w początkowej fazie zrywu niepodległościowego o ile w ogóle posiadali broń to były to kosy przekuwane na sztorc i myśliwskie dubeltówki a później częściowo byli także uzbrojeni w karabiny produkcji francuskiej, belgijskiej, angielskiej ale także w broń włoską i austriacką, choć tej nowoczesnej było bardzo mało. Oficerowie powstańcy byli też wyposażeni w ośmio lub sześciopalcowe rewolwery oraz szable. Polacy tworzyli małe oddziały tzw. partie, które w razie potyczki i rozproszenia zbierały się ponownie. Podczas Powstania Styczniowego stoczono około 1200 bitew i potyczek z tego kilka dużych bitew miało miejsce na Kujawach: pod Krzywosądzą, Nową Wsią, Brdowem, Ignacemem, doszło też do szeregu mniejszych potyczek. W walkach brała udział drobna szlachta, mieszczaństwo, inteligencja, młodzież oraz ochotnicy z zaboru pruskiego ale też np. z Francji, Włoch, Węgier i około 200-300 żołnierzy carskich pochodzenia polskiego, którzy przeszli na stronę powstańców. Natomiast chłopci, na których bardzo liczono do powstania włączyli się tylko częściowo, a zdarzało się nawet, że po stoczonych bitwach dobijali powstańców. Nie mieli interesu w powstaniu, w większości traktowali je jako ruch zewnętrzny czyli nie ich, a mając w tamtym czasie stosunkowo małą świadomość społeczną nie potrafili ocenić sytuacji. Nie należy się temu dziwić, po prostu bali się caratu i nawet uwłaszczeniowe dekrety powstańcze o zniesieniu pańszczyzny nie robiły na nich większego wrażenia, jawiąc się jako zapewnienia bez pokrycia. Carat, aby definitywnie odciągnąć chłopów od powstania, wydał w marcu 1864 ukaz o uwłaszczeniu chłopów i ta warstwa społeczna wołała pewny ukaz carski od niepewnych obietnic rządu powstańczego, można powiedzieć, że był to ostateczny cios zadany powstaniu.

Na Kujawach do wydarzeń powstańczych doszło z pewnym opóźnieniem bo dopiero na początku lutego 1863r., w tym właśnie czasie Kazimierz Mielecki objął dowództwo nad oddziałem powstańczym na południu Kujaw, tam też doszło do potyczki w Przedczu 9 II i zwycięskiej bitwy pod Cielpinami 10 II. W nocy z 16 na 17 lutego granicę Królestwa Polskiego pod Konarami wraz z grupą kilkudziesięciu ludzi przekroczył pierwszy dyktator powstania Ludwik Mierosławski. Po stronie polskiej czekało na niego już kilkudziesięciu powstańców. Przybyli do Krzywosądzki pod którą rozbili obóz, 19 lutego doszło tam do bitwy zakończonej klęską powstańców. Walka rozegrała się w lasu pod Krzywosądzą, a następnie w okolicy Dobrego. Mierosławski liczył na pomoc Mieleckiego ale jego oddział nie dotarł na miejsce. Zginęło

około 39 powstańców, 13 dostało się do niewoli, kilku powstańców zginęło dobitych przez okolicznych chłopów dla rabunku. W tej bitwie poległ m.in. student politechniki Jan Wasiołowski brat poetki Marii Konopnickiej, która to odwiedziła Krzywosądzki i Dobry szukając mogiły brata. Po bitwie Mierosławski z resztą oddziału, przez Radziejów wycofał się do Płowic (żoną właściciela majątku była siostrą Ludwika Mierosławskiego) gdzie spotkał się z Mieleckim, i w ostrych słowach skrytykował go za nieudzielenie pomocy. Następnie połączone oddziały Mierosławskiego i Mieleckiego w sile około 500 ludzi wyruszyły w kierunku jeziora Głuszyńskiego, tam pod Trojaczkiem 20 II rozbiły obóz i 21 II zostały zaatakowane przez podążające ich tropem wojska carskie. Powstańcy wycofali się i podążyli pod Nową Wieś gdzie otoczeni zmuszeni byli do walki, 21 II doszło tam do dużej bitwy, Polacy bronili się ale byli spychani przez Moskali w stronę Gopła, niektórym udało się przepłynąć jezioro promem inni zrobili to wplaw. Bitwa, mimo wielu prób stawienia oporu, zakończyła się klęską powstańców. Po bitwie doszło do ostrego sporu między Mieleckim a Mierosławskim, w wyniku którego Mierosławski opuścił oddział, przekroczył granicę Królestwa Polskiego i udał się na emigrację do Francji, stamtąd walczył już tylko piórem, pisząc jednak dość niepochlebnie o nieprzygotowaniu powstaniu. Natomiast Mielecki nadal organizował oddziały powstańcze, stoczył jeszcze kilka bitew i wkrótce w lipcu 1863r. zmarł z odniesionych ran.

Na Kujawach działały jeszcze kilkusetosobowe partie czyli oddziały powstańcze Józefa Alojzego Seyfrieda, Kazimierza Oborskiego, Léona Younga de Blankenheima i Edmunda Taczanowskiego, złożone w większości ze szlachty oraz młodzieży. Operowały przeważnie na południu Kujaw a więc na terenach, na których dawniej jak i współcześnie było i jest dużo lasów, co sprzyjało powstańcom w przemieszczaniu się z wioski do wioski czy też w rozbijaniu obozów tak, żeby uniknąć wysłędzenia przez wojsko carskie. Dnia 10 IV 1863r. doszło do bitwy pod Ruskowem, można powiedzieć, że wygranej przez Polaków, oraz 20 IV do potyczki pod Piotrkowem Kujawskim gdzie 60 osobowy doborowy pododdział strzelecki Kazimierza Oborskiego, uzbrojony w karabiny belgijskie, zaatakował komendę rosyjskiej straży granicznej. Następnie powstańcy wkroczyli do Piotrkowa, gdzie pozrzucałi z magistratu i miejsc publicznych orły carskie oraz zarekwirowali z kasy miejskiej pewien zapas gotówki, a nieprzyjaciela zmusili do ucieczki na stronę pruską. Powstańcy z różnych małych oddziałów połączyli się tworząc ponad 1000 osobowy oddział, w większości jednak słabo uzbrojony ale stanowiący już poważną siłę mogącą z powodzeniem przeciwstawić się carskim oddziałom. Wojska carskie w razie przegranych bitew i potyczek mogły zawsze uciec na stronę zaboru pruskiego i tam otrzymać schronienie ponieważ już na początku powstania zaborcy rosyjski i pruski podpisali konwencję o wzajemnej pomocy i zwalczaniu ruchu powstańczego. Natomiast powstańcy nie mogli podczas pościgu za niedobitkami rosyjskimi przekroczyć granicy, ponieważ w takim przypadku natychmiast zostaliby zaatakowani przez wojsko pruskie. Dnia 26 IV doszło do drugiej bitwy pod Nową Wsią, było to starcie zwycięskie dla Polaków a zarazem należące do najbardziej zaciętych i największych na Kujawach, 700 – osobowy rosyjski oddział majora Nielidowa został rozbita a jego resztki uciekły na stronę pruską, poległo około 70 żołnierzy carskich oraz 24 powstańców. Zwycięski oddział powstańczy, decydując jednego z dowódców Alojzego Seyfrieda, został podzielony na trzy części co było fatalne w skutkach, ponieważ poszczególne oddziały zostały powoli zlikwidowane przez Rosjan. 29 IV doszło do bitwy pod Brdowem, gdzie oddział powstańczy dowodzony przez Francuza podpułkownika Léona Younga de Blankenheima, w sile około 500 ludzi doznał klęski a sam dowódca zginął.

Broń dla oddziałów powstańczych była przerzucana przez granicę z zaboru pruskiego, stamtąd też napływali ochotnicy do powstania. 1 VI około 40 osobowy oddział powstańców, pod dowództwem Wincentego Raczkowskiego, zaatakował kordon graniczny (strażnicę graniczną) w Płowkach właśnie po, to aby odwrócić uwa-

gę Rosjan i w tym czasie umożliwić przerzut broni przez granicę i przejścia kilku nowych ochotników.

8 V i 9 VI doszło do dwóch bitew na południu Kujaw pod Ignacemem, bitwa majowa trwała około 4,5 godz. i należała do najbardziej zaciętych bojów Powstania Styczniowego. Brało w niej udział kilka tysięcy żołnierzy, niestety zakończyła się przegraną powstańców, około 200 zostało zabitych a 100 rannych ale powstańcy walczyli niezwykle zaciekle, mężnie i ta walka z pewnością wstydu im nie przyniosła. Po bitwie żołnierze carscy pastwili się na rannymi powstańcami, wielu z nich dobijając. Następna czerwcowy bitwa pod Ignacemem była dla Polaków zwycięska, gdyż całkowicie rozbili Moskali.

Wraz z bitwami pod Ignacemem kończy się okres dużych walk na Kujawach, później doszło jeszcze do kilku potyczek, w których udział brały już dużo mniejsze oddziały powstańcze m.in.: potyczka 29 VI pod Izbicą Kujawską, 14 VIII pod Sompolnem, 16 X pod Kłóbką, 20 XI pod Łączewną, 22 XI pod Lutoborzem oraz 14 XII 1863r. pod Rzezewem na poł.-wsch. Kujaw. Wraz z końcem roku 1863 walki na Kujawach kończą się a na innych terenach Królestwa Polskiego, w mniejszym natężeniu trwają jeszcze przez kilka miesięcy roku 1864. W kwietniu tegoż roku zostaje aresztowany, a w sierpniu stracony, ostatni przywódca powstania Romuald Traugutt. Drobne potyczki powstańcze trwały jeszcze do jesieni 1864r, ostatniego przywódcę oddziału powstańczego księdza Stanisława Brzóske aresztowano wiosną 1865 r. i powieszono.

Za pomoc powstańcom władze carskie konfiskowały majątki, pozbawiały też miasta praw miejskich, tak było m.in. w przypadku Radziejowa, Osiecin i Piotrkowa Kujawskiego. Zaczęły się masowe wywózki na Syberię, szacuje się że na Syberię zesłano nie mniej niż 38 tys. osób. Część powstańców wcielono też do armii carskiej, około 10 tys. osób musiało udać się na emigrację, za udział w powstaniu stracono kilkaset osób, wzmozono też represje wobec kościoła katolickiego - car wydał ukaz o likwidacji domów zakonnych w Królestwie Polskim, tak było w Radziejowie gdzie dokonano kasaty klasztoru radziejowskiego i od tamtej pory w pomieszczeniach klasztornych mieściły się biura administracji powiatu, a następnie miejska szkoła ludowa. Car Aleksander II zlikwidował też całkowicie odrębność Królestwa Polskiego od Rosji i w znacznej mierze wzmógł rusyfikację.

Na terenie Kujaw jest kilkanaście miejsc upamiętniających wydarzenia z okresu Powstania Styczniowego m.in. są to mogiły powstańcze w Krzywosądzki, Dobrem, Nowej Wsi, Brdowie, Sompolnie, Ignacem a w Byczynie znajduje się grób przywódcy chłopskiego, pułkownika z czasów powstania, Bartłomieja Nowaka, który to przemycił broń dla powstańców i przeprowadzał ochotników przez granicę z zaboru pruskiego, organizował też własny oddział a także popularyzował ideę powstania w środowisku chłopskim. Gdyby nie jego działalność, wielu chłopów na Kujawach nie przystąpiłoby do powstania. W lipcu tego roku w Płowkach ma zostać odsłonięty pomnik - tablica upamiętniająca tamtejszą potyczkę. Pamiętajmy - powstańcy tutaj żyli, na tych terenach walczyli i umierali, tu w lasach i wsiach się chronili, miejmy tą świadomość, że oni tu „po prostu” byli.

Niektórzy z weteranów Powstania Styczniowego doczekali w 1918r. wolnej Polski.

Zachęcam państwa do udania się do najbliższej biblioteki gdzie z pewnością znajdziecie kilka ciekawych książek o Powstaniu Styczniowym na Kujawach, polecam też filmy „Szwadron” Juliusza Machulskiego i „Wierna Rzeka” Tadeusza Chmielewskiego.

Krzysztof Wątrobiacz

Rozmowa z Jarosławem Popowskim - Komendantem Straży Miejskiej w Radziejowie

Jakie są zadania Straży Miejskiej w Radziejowie?

Do zadań straży należy:

Zadania straży gminnych (miejskich) wynikają z ustawy o strażach gminnych z dnia 29 sierpnia 1997 r., w szczególności

- 1) ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych,
- 2) czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego
- 2a) kontrola publicznego transportu zbiorowego
- 3) współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń,
- 4) zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenie, w miarę możliwości, świadków zdarzenia,
- 5) ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej,
- 6) współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych,
- 7) doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorszenia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób,
- 8) informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,
- 9) konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb gminy.

Czy strażnik ma prawo legitymować, oraz kontrolować pojazdy. Jakich danych może żądać od osoby legitymowanej?

Strażnik ma prawo legitymowania osoby na podstawie-art.12 par.1 ust.2 ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku o strażach gminnych.

Strażnik odnotowuje w notatniku służbowym dane dotyczące:

•Osoby legitymowanej: imię (imiona), nazwisko, imiona rodziców, datę i miejsce urodzenia, miejsce zamieszkania lub pobytu (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3

października 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności.

Zadania Straży Miejskiej w zakresie ruchu drogowego uregulowane zostały w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 roku o strażach gminnych w art. 11pkt.2 - czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego. Zakres uprawnień funkcjonariuszy straży miejskich do kontroli ruchu drogowego został określony w art. 129b ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym.

Zgodnie z tymi przepisami strażnicy Straży Miejskiej są uprawnieni do wykonywania kontroli ruchu wobec:

- 1) kierującego pojazdem:a) niestosującego się do zakazu ruchu w obu kierunkach, określi tego odpowiednim znakiem drogowym,
- b) naruszającego przepisy ruchu drogowego, w przypadku ujawnienia i zarejestrowania czynu przy użyciu urządzenia rejestrującego;
- 2) uczestnika ruchu naruszającego przepisy o:
  - a) zatrzymaniu lub postoju pojazdów,
  - b) ruchu motorowerów, rowerów, pojazdów zaprzęgowych oraz o jeździe wierzchem lub pędzeniu zwierząt,
  - c) ruchu pieszych.

W ramach wykonywania czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego strażnicy Straży Miejskiej są upoważnieni do:

- 1) zatrzymania pojazdu lub jadącego wierzchem, z wyłączeniem pojazdów kierowanych przez osoby, o których mowa w ust. 2 pkt 1 lit. b;
- 2) sprawdzania dokumentów wymaganych w związku z kierowaniem pojazdem i jego używaniem;
- 3) używania urządzeń rejestrujących, z tym, że w przypadku używania urządzenia zainstalowanego w pojeździe w czasie pracy urządzenia pojazd nie może znajdować się w ruchu;
- 4) legitymowania uczestnika ruchu i wydawania mu wiążących poleceń, co do sposobu korzystania z drogi lub używania pojazdu;
- 5) wydawania poleceń:
  - a) osobie, która spowodowała przeszkodę utrudniającą ruch drogowy lub zagrażającą jego bezpieczeństwu,
  - b) kontrolowanemu uczestnikowi ruchu – co do sposobu jego zachowania;
  - 6) sprawdzenia wykonania obowiązków określonych a art. 78 ust. 2;
  - 7) żądania od właściciela lub posiadacza pojazdu wskazania komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie.
4. Strażnicy gminni (miejscy) mogą dokonywać na drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich oraz drogach krajowych w obszarze zabudowanym, z wyłączeniem autostrad i dróg ekspresowych, czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego z użyciem przenośnych albo zainstalowanych w pojeździe urządzeń rejestrujących w oznakowanym miejscu i określonym czasie, uzgodnionymi z właściwym miejscowo komendantem powiatowym (miejskim) lub Komendantem Stołecznym Policji.

Strażnicy miejscy osobom, w odniesieniu do których są uprawnieni do wykonywania czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego mogą nakładać grzywny w drodze mandatu karnego za następujące wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji:

- z art. 88 k.w. czyli za prowadzenie pojazdu na drodze publicznej lub w strefie zamieszkania bez wymaganych przepisami świateł lub pozostawienie pojazdu bez wymaganego przepisami oświetlenia
- z art. 90 k.w. czyli za tamowanie lub utrudnianie ruchu na drodze publicznej lub w strefie zamieszkania,
- z art. 91 k.w. czyli za zanieczyszczanie drogi publicznej lub pozostawienie na niej

pojazdu, innego przedmiotu albo zwierzęcia w okolicznościach, w których może to spowodować niebezpieczeństwo lub stanowić utrudnienie w ruchu drogowym,

•z art. 92 § 1 k.w. czyli za niestosowanie się do znaku, sygnału drogowego,

•z art. 92a. k.w. czyli za nie stosowanie się do ograniczenia prędkości określonego ustawą lub znakiem drogowym, podlega karze grzywny.

•z art. 94 k.w. czyli za prowadzenie pojazdu na drodze publicznej, nie mając do tego uprawnienia lub pomimo braku dopuszczenia pojazdu do ruchu

•z art. 95 k.w. czyli za prowadzenie pojazdu na drodze publicznej, nie mając przy sobie wymaganych dokumentów

•z art. 96 § 1 pkt 2 czyli za dopuszczenie przez właściciela, posiadacza, użytkownika lub prowadzącego pojazd do prowadzenia pojazdu na drodze publicznej osobę nie mającą wymaganych uprawnień

•z art. 97 k.w. czyli za wykroczenie przeciwko innym przepisom o bezpieczeństwie i porządku ruchu na drogach publicznych,

Strażnicy mogą również wydać dyspozycję przemieszczenia lub usunięcia pojazdu z drogi w przypadku:

- pozostawienia pojazdu w miejscu, gdzie jest to zabronione i utrudnia ruch lub w inny sposób zagraża bezpieczeństwu;
- pozostawienia pojazdu nieoznakowanego kartą parkingową, w miejscu przeznaczonym dla pojazdu osoby niepełnosprawnej o obniżonej sprawności ruchowej oraz osób wymienionych w art. 8 ust. 2;
- pozostawienia pojazdu w miejscu obowiązywania znaku wskazującego, że zaparkowany pojazd zostanie usunięty na koszt właściciela.

Jeżeli wydanie dyspozycji usunięcia pojazdu spowodowało powstanie kosztów, do ich pokrycia jest obowiązany właściciel pojazdu.

Czy Straż zakłada blokady na koła samochodów?

Tak, zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 6 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. nr 123 poz. 779) strażnik ma prawo do „usuwania pojazdów i ich unieruchamiania przez blokowanie kół w przypadkach, zakresie i trybie określonymi w przepisach o ruchu drogowym”. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym stwierdza w art. 130a ust. 8 i 9:

- ust. 8. Pojazd może być unieruchomiony przez zastosowanie urządzenia do blokowania kół w przypadku pozostawienia go w miejscu, gdzie jest to zabronione, lecz nie utrudniającego ruchu lub niezagrażającego bezpieczeństwu.
- ust. 9. Pojazd unieruchamia Policja lub straż gminna (miejska).

Jakie ma obowiązki właściciel psa?

Osoby utrzymujące zwierzęta domowe zobowiązane są do:

- prowadzenia psów na uwięzi w miejscach przeznaczonych do wspólnego użytku ludzi lub do użytku publicznego , psów ras średnich i dużych wykazujących agresywność , niebezpiecznych, dodatkowo w kagańcu;
- niezwłocznego usuwania zanieczyszczeń pozostawionych przez zwierzęta domowe na terenach przeznaczonych do wspólnego użytku ludzi lub do użytku publicznego.

Czy pojemniki na śmieci muszą być umiejscowione na chodniku czy też na prywatnej posesji?

Właściciele nieruchomości zobowiązani są do: ustawienia pojemników do zbierania odpadów komunalnych w miejscach, które nie stanowią utrudnienia dla sąsiadów, mieszkańców, użytkowników dróg, chodników oraz dogodny dostęp dla pracowników firmy odbierającej odpady.

Czy na terenie swojej posesji lub Rodzinnego Ogrodu Działkowego PZD w Radziejowie można wypalać trawę?

•Właściciele nieruchomości mają obowiązek gromadzić je selektywnie i przekazywać podmiotowi prowadzącemu kompostowanie. Z powyższego obowiązku zwol-

nieni są właściciele nieruchomości kompostujący odpady zielone we własnym zakresie. Takim aktem prawnym obowiązującym na terenie Miasta Radziejowa jest Uchwała Nr XVII/132/2012 Rady Miasta Radziejów w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku.

•Według zapisów § 133 Regulaminu Rodzinnego Ogrodu Działkowego PZD zabrania się spalania na terenie ogrodu wszelkich odpadów oraz wypalania traw. Rośliny są odpadami (odpady zielone) ulegającymi biodegradacji. Powyższy zakaz obejmuje więc także odpady roślinne pochodzące z utrzymania i konserwacji terenów zielonych. Art. § 136 Regulaminu dopuszcza spalanie pochodzących z działki roślin porażonych przez choroby i szkodniki, jednak jeśli to nie narusza odrębnych przepisów, a w szczególności przepisów prawa miejscowego.

Czy w przypadku otrzymania mandatu karnego mogą go nie przyjąć lub anulować?

Masz prawo nie zgodzić się z oceną okoliczności popełnienia wykroczenia z funkcjonariuszem straży miejskiej lub z nałożoną na Ciebie karą. W takim przypadku, korzystając z art. 97 § 2 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenie możesz odmówić przyjęcia mandatu. Wtedy funkcjonariusz sporządzi stosowną dokumentację z wnioskiem o ukaranie do Sądu Rejonowego (art. 99). Potem odbędzie się rozprawa przed sądem, który oceni rację obu stron i wyda niezawisły i bezstronny wyrok. Trzeba się jednak w takim przypadku liczyć z tym, iż w razie uznania Twojej winy, oprócz kary grzywny będziesz musiał pokryć także koszty postępowania sądowego.

Mandat karny kredytowany staje się prawomocny z chwilą podpisania i przyjęcia go przez ukaranego (art. 98 § 3). Mandat karny gotówkowy staje się prawomocny z chwilą uiszczenia grzywny funkcjonariuszowi, który ją nałożył (art. 98 § 2).

Jeśli po uprawomocnieniu się mandatu w trakcie analizy okoliczności popełnienia czynu, za który zostałeś ukarany, uznasz, że nie zламаłeś prawa, czyli że mandat został nałożony za czyn niebędący czynem zabronionym jako wykroczenie, możesz w ciągu 7 dni od nałożenia mandatu wnieść wniosek do Sądu Rejonowego o uchylenie mandatu. Żadna inna instytucja nie jest władna, aby mandat unieważnić bądź cofnąć (art. 101 § 1 i 2).

Czy mogę umyć samochód przed swoim domem?

Na terenie nieruchomości, z wyjątkiem nieruchomości przeznaczonych do użytku publicznego, dopuszcza się mycie samochodów pod warunkiem:

- 1) odprowadzania powstających ścieków do kanalizacji sanitarnej lub zbiornika bezodpływowego
- 2) używania płynów ulegających biodegradacji;
- 3) mycia wyłącznie nadwozia samochodu.
2. Zabrania się mycia samochodowych silników, podwozi i zespołów napędowych.
3. Dopuszcza się dokonywanie drobnych napraw pojazdów mechanicznych nie powodujących zanieczyszczenia środowiska i uciążliwości dla sąsiadów.

Jeżeli w przyszłości będę potrzebował pomocy Straży Miejskiej to gdzie mam szukać kontaktu?

Jednostka Straży Miejskiej w Radziejowie mieści się w budynku Urzędu Miasta przy ul. Kościuszki 20/22, na pierwszym piętrze w pokoju nr 121. Jesteśmy także dostępni pod numerem telefonu: **54 285 71 07**. Zapraszamy wszystkie zainteresowane osoby o kontakt.

Co zrobić, kiedy bezskutecznie szukamy etatu? Odpowiedź jest prosta: - Trzeba pomyśleć o szkoleniu, które podniesie naszą wartość na rynku pracy!!

Europejski Fundusz Społeczny w ramach Programu Kapitał Ludzki oferuje wiele szkoleń, kursów, a tym samym nadaje możliwość zmiany kwalifikacji zawodowych. Osoby powyżej 50 roku życia są jedną z głównych grup odbiorców wymienionego wsparcia.

Tematyka wsparcia szkoleniowego jest różnorodna nie mniej jednak najpopularniejszą dla osób 50+ jest branża informatyczna, medyczna czy rękodzieło.

Fundacja Ekspert - Kujawy z Inowrocławia w ramach unijnego „Klub Integracji Społecznej” mają szansą na aktywność” sukcesywnie prowadzi do zwiększenia stopnia aktywności społecznej i zawodowej oraz adaptacji na rynku pracy osób 50+ zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W w/w projekcie do tej pory wzięło udział ponad 50 osób (w tym 18 osób, które ukończyły 50 r.ż.), które zostały przeszkolone w odpowiednio dobranych szkoleniach zawodowych, m.in. florystyce, opiece osoby starszej i niepełnosprawnej.

Szkolenia odbyły się w Radziejowie i Nieszawie.

Oprócz szkoleń zawodowych uczestnicy brali także aktywny udział w warsztatach psychologicznych – doradczych, które motywowały do działania i aktywności w poszukiwaniu zatrudnienia. Warto podkreślić, iż po zakończeniu wsparcia szkoleniowego zatrudnienie podjęło kilka osób.

- Osoby 50+, często borykają się z brakiem pewności siebie, a także wierzą w to, że mogą ponownie wejść na rynek pracy. Myślę, iż warto w te osoby inwestować. Są coraz częściej dla pracodawców cenną kadrą z doświadczeniem zawodowym i dużą dyspozycyjnością – informuje Agnieszka Kruszyńska z fundacji.

Projekt pozwala beneficjentom zdobyć specjalistyczną wiedzę w ramach szkoleń zawodowych, ale również nakreślić realną ścieżkę rozwoju zawodowego. Największym zainteresowaniem cieszy się szkolenie opiekuna osób starszych i niepełnosprawnych oraz szkolenia na operatorów maszyn ciężkich. W ramach projektu można również przystąpić na kurs prawa jazdy kat. B, który również cieszył się powodzeniem wśród chętnych.

Obecnie prowadzona jest rekrutacja do udziału w następujące szkolenia: florystyka i zdobienie przedmiotów, opiekun osoby starszej i niepełnosprawnej, nowoczesnego sprzedawcy, spawacza lub pracownika biurowego. Osoby zamieszkujące gminy wiejskie powiatu radziejowskiego, powiat aleksandrowski oraz gminy dąbrowa biskupia i Rojewo mogą zapisać się na szkolenia. Ostatnie wolne miejsca czekają!!

Szczegóły o projekcie i rekrutacji dostępne w siedzibie Fundacji Ekspert-Kujawy, ul. Dworcowa 65, tel. 52 357 62 15, 796 952 676

email: a.kruszynka@ekspert-kujawy.pl, www.fundacja.ekspert-kujawy.pl

Historia po sąsiedzku

Dnia 6 lutego, w Radziejowskim Domu Kultury, miał miejsce kolejny wykład z cyklu „Historia po sąsiedzku”, pt. „Szlak piastowski - niewykorzystane dziedzictwo Piastów”. Tym razem Naszym gościem był mgr Jacek Wrześciński – archeolog i starszy kustosz Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, autor wielu publikacji historycznych. Mieszkańcy Radziejowa mogli posłuchać o wyjątkowych walorach edukacyjnych i emocjonalnych trasy turystycznej, przebiegającej przez miejsca związane z początkami Państwa Polskiego. Szlak ten biegnie przez Wielkopolskę i Kujawy. Na trasie znajdują się m.in. Pomniki historii i historyczny zespół miasta z Ostrowem Tumskim, Ostrów Lednicki, Archikatedra pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i św. Wojciecha w Gnieźnie, rezerwat archeologiczny w Biskupinie.

W październiku ubiegłego roku na zaproszenie dyrektora RDK, Radziejów odwiedzili członkowie Organizacji Turystycznej Szlak Piastowski. Stowarzyszenie gnieźnieńskie chce poszerzyć szlak o miasto Radziejów.

Opracowanie: Maciej Maciejewski, Dariusz Magalski
Fot. Jacek Szatkowski

Złożenie PIT-a elektronicznie przyspieszy Twoje rozliczenie

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Radziejowie informuje o możliwości przesyłania deklaracji podatkowych drogą elektroniczną.

Do wysłania najpopularniejszych formularzy nie jest potrzebny kwalifikowany podpis elektroniczny, bez niego osoby fizyczne mogą złożyć następujące deklaracje i zeznania: PIT-28, PIT-36, PIT-36L, PIT-37, PIT-38, PIT-39, PIT-16, PIT-16A, PIT-16Z, PIT-19A, VAT-7, VAT-7K, VAT-7D, PCC-3.

Nie ma też powodu martwić się, czy złożony w ten sposób formularz dotarł do urzędu - program wydaje potwierdzenie w sytuacji poprawnego przebiegu całej operacji albo wyświetli odpowiedni komunikat. Złożona poprawnie deklaracja pozwala na wygenerowanie Urzędowego Poświadczenia Odbioru (UPO). To potwierdzenie traktowane jest na równi z dowodem nadania listu poleconego czy złożeniem deklaracji bezpośrednio w urzędzie skarbowym.

Do prawidłowego wysłania danych drogą elektroniczną z formularzy interaktywnych niezbędne jest zainstalowanie w systemie:

1. Programu Adobe Reader - dostępny nieodpłatnie na stronie producenta (Interak-

tywne formularze wymagają co najmniej wersji 8.1.4.),

2. Wtyczki (plug-in), która jest niezbędna do składania drogą elektroniczną deklaracji podatkowych.

Zarówno program jak i wtyczkę można pobrać przez stronę Ministerstwa Finansów <http://www.finanse.mf.gov.pl/systemy-informatyczne/e-deklaracje/do-pobrania>

Konieczne jest także ściągnięcie odpowiedniego formularza ze strony <http://www.finanse.mf.gov.pl/systemy-informatyczne/e-deklaracje/formularze>

W zakładce Pytania i odpowiedzi na stronie <http://www.finanse.mf.gov.pl/systemy-informatyczne/e-deklaracje>

umieszczone są najczęściej zadawane pytania dotyczące przedmiotowych zagadnień.

Instrukcje do obsługi i wysyłki formularzy i formularzy interaktywnych są dostępne pod następującymi linkami:

<http://www.finanse.mf.gov.pl/systemy-informatyczne/e-deklaracje/instrukcje>

Urząd Skarbowy w Radziejowie zajął V miejsce w kraju

Urząd Skarbowy w Radziejowie w corocznym rankingu urzędów skarbowych Gazety Prawnej zajął piąte miejsce w grupie małych urzędów skarbowych, w kategorii skuteczność.

Przy ustalaniu skuteczności (nieomyślności) pracy urzędów skarbowych wzięto pod uwagę następujące kryteria:

- skuteczność wszczętych postępowań podatkowych,
- prawidłowość rozstrzygnięć naczelnika urzędu skarbowego,
- efektywność finansową prowadzonych postępowań – tutaj brano pod uwagę jak wiele środków pieniężnych uzyskano w wyniku działań urzędu.

Najmłodszy Radziejowianin

Szanowni Rodzice!

Ta rubryka jest przygotowana dla was!

Na łamach naszej gazety możecie bezpłatnie publikować zdjęcie swoich nowonarodzonych dzieci.

Wystarczy, że prześlecie do nas maill'em zdjęcie swego dziecka na adres:

radziejowianin@umradziejow.pl

lub dostarczysz osobiście na

ul. Rynek 1, pok. 2 - budynek dawnego Ratusza

W dzisiejszym numerze dumą prezentujemy jednego z najmłodszych mieszkańców Radziejowa- Hanne Łukanowską

Hanna Łukanowska
ur. 26 października 2012 r.

THE WORLD OF COCA-COLA

ŚWIAT COCA-COLI

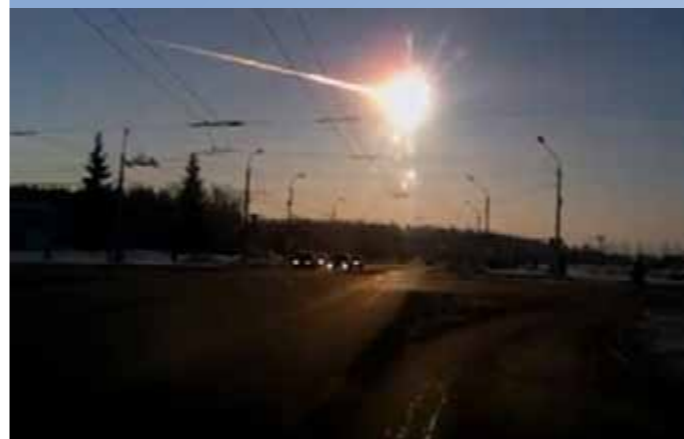
Dzisiaj chciałbym opowiedzieć o kolejnym ciekawym miejscu, które odwiedziłem w czasie swoich podróży do USA a mianowicie o światowej centrali Coca-Coli, która znajduje się w Atlancie. Coca-Cola, napój stworzony w 1886 roku przez farmaceutę Johna Pembertona dał początek firmie, która stała się najpotężniejszym koncernem produkującym napoje orzeźwiające na świecie. Obecnie, Coca-Cola jest właścicielem ponad 500 różnych marek napojów sprzedawanych w ponad 200 krajach. Muzeum Coca-Coli, które znajduje się w Atlancie prezentuje bogatą historię kształtowania się renomy tejże marki oraz jej znaczenia jako ikony kultury masowej XX wieku. Bilet wstępu kosztuje 16\$ ale za tę kwotę otrzymujemy wiele ciekawych atrakcji. Na samym początku jesteśmy wprowadzani do ogromnej sali w której można obejrzeć banery reklamowe Coca-Coli z najróżniejszych zakątków świata, w tym np. z Krakowa, a amerykańscy lektorzy, nazywani „ambasadorami Coca-Coli”, przybliżają turystom historię firmy. Następnie przechodzimy do sali kinowej w której możemy obejrzeć film pt. Happiness Factory w technologii 4D, który opowiada o próbie odkrycia tajemniczej formuły tworzącej wyjątkowy smak, i jak twierdzą twórcy filmu, zamknięty w każdej butelce Coca-Coli. Następnie, turyści mogą obejrzeć prawdziwą linię fabryczną i proces napełniania butelek Colą. Kolejnym punktem wycieczki są sale ekspozycyjne w których możemy obejrzeć bardzo ciekawe eksponaty związane z historią rozwoju marki Coca-Cola takie jak np. pierwsze saturatory wykorzystywane do nalewania Coli, model samochodu dostawczego z lat 30 XX wieku czy ewolucję jaką przeszedł kształt butelki Coca-Coli od początku powstania tego napoju aż do dnia dzisiejszego. Jednym z najciekawszych punktów zwiedzania królestwa Coca-Coli a na pewno jego „najsmaczniejszą” częścią jest sala pod nazwą Taste it! (=Posmakuj tego!) gdzie możemy próbować ponad 60 najróżniejszych napojów Coca-Coli bez żadnych ograniczeń. Na sam koniec każdy zwiedzający otrzymuje pamiątkową butelkę Coca-Coli, którą może zabrać do domu. Cały tour kończymy w sklepie

Coca-Coli, który oferuje niezliczoną ilość gadżetów z logiem firmy. Pamiętajmy jednak, że Atlanta to nie tylko Coca-Cola. To przede wszystkim fantastyczne miasto gdzie znajduje się centrala CNN (największej stacji informacyjnej na świecie) oraz Hartsfield-Jackson Atlanta International Airport (największe na świecie lotnisko pod względem odprawionych pasażerów). W 1996 roku Atlanta była organizatorem XXVI Letnich Igrzysk Olimpijskich gdzie polscy sportowcy jak np. Robert Korzeniowski, Renata Mauer czy drużyna zapaśników zdobywała złote medale olimpijskie. Jeżeli planują Państwo wycieczkę do Stanów Zjednoczonych to Atlanta z pewnością jest miejscem ciekawym i wartym uwagi.

Mariusz Bolewicz
nauczyciel j. angielskiego
ZSM w Radziejowie

METEORYT NAD URALEM

15 lutego 2013r. nad Uralem obserwowano przełot i zderzenie z Ziemią meteorytu. Meteoryt o, średnicy 17 metrów i masie ok. 10 tysięcy ton, po wejściu w atmosferę Ziemi, po 32,5 sekundach lotu rozpadł się nad obwodem czelabińskim- na wysokości 15-25 km. Eksplozji towarzyszył blask, który w kulminacyjnym momencie osiągnął jasność większą od Słońca, oraz silna fala uderzeniowa, która wywołała fale sejsmiczne powodujące wstrząs o sile 2,7 w skali Richtera. Naukowcy oszacowali, że energia wytracona w atmosferze była blisko 30 razy większa od energii wybuchu bomby atomowej zrzuconej na Hiroszimę.

Ocenia się, że był to największy meteoryt jaki trafił w Ziemię od czasu katastrofy tunguskiej w 1908r. Meteoryt Czebarkul (nazwa meteorytów pochodzi od miejsca ich znalezienia) przed upadkiem nie został dostrzeżony przez astronomów. Jego rozmiary były zbyt małe, aby była szansa na odkrycie go w ramach kosmicznych programów obserwacyjnych.

Wydarzenie to zbiegło się w czasie z przełotem w pobliżu Ziemi planetoidy 2012 DA14, o średnicy około 50 metrów. Te dwa zdarzenia nie były ze sobą powiązane.

W ciągu ostatnich dwóch wieków, wraz z rozwojem nauki i techniki, wzrosła ilość rzetelnie opisanych deszczów meteorytowych.

Na ziemiach polskich miały miejsce trzy bardzo ciekawe zjawiska tzw. deszcze meteorytów, które spadły w pobliżu Białegostoku, Pułtusk i Łowicza.

Pierwszy spadek meteorytu Białystok opisany przez Jana Wolskiego wystąpił 23 września 1827r. Między godziną 9 a 10 rano, mieszkańcy wsi Fastów usłyszeli wielką eksplozję w powietrzu, następnie mocny świst połączony z dźwiękiem ciał szybko spadających i silne uderzenie o ziemię. W miejscach upadku ludzie znaleźli czarne kamienie.

Meteoryt Białystok okazał się być meteoritem kamiennym tzw. howarditem. Do dzisiaj zachowało się niewiele tych meteorytów, największe fragmenty znajdują się w zbiorach muzeów w Berlinie i Wiedniu.

Opis dwóch następnych meteorytów - Pułtusk i Łowicz można znaleźć w książce pt. „Nieziemskie skarby” Andrzeja Piłskiego:

„30 stycznia 1868 roku, wieczorem, około siódmej, pojawiła się nad Warszawą kula ognista mknąca po niebie z południowego zachodu na północny wschód. Jej jasność błyskawicznie rosła i wkrótce stała się jaśniejsza niż Księżyc w pierwszej kwadrze. Początkowo biała barwa bolidu zmieniła się na zielono-niebieskawą, a w końcu ciemnoczerwoną. Potem światło zgasło i usłyszano potężną, przewlekłą detonację... Deszcz meteorytów pod Pułtuskiem, był najliczniejszym tego typu zjawiskiem w historii. Szacuje się dziś, iż z nieba spadło ok. 70 tysięcy meteorytów o łącznej wadze ponad 2 ton.

Inny deszcz Meteorytów Łowicz spadł w nocy z 11 na 12 marca 1935r. na południe od Łowicza. Były to rzadko spotykane meteoryty żelazno-kamienne tzw. mezozyteryty, zbudowane z metalicznego żelaza oraz minerałów krzemianowych.

W miejscach dwóch ostatnich spadków do dziś można jeszcze znaleźć fragmenty meteorytów. Meteoryty to cenna materia. Badając ją można dowiedzieć się więcej na temat budowy Układu Słonecznego. Są one również cenne dla kolekcjonerów, którzy wydadzą duże sumy pieniędzy za każdy nowy okaz.

Źródło: <http://Wiki.meteoritica.pl/> „Nieziemskie Skarby” A.S.Piławski, wyd. Prószyński i S-ka, 1999

T.Gadzinowska

Mgławica oznaczona symbolem M42 w gwiazdozbiórze Oriona, położona poniżej trzech charakterystycznych gwiazd tworzących tzw. Pas Oriona. M42 jest odległa od Ziemi ok. 1344 lat świetlnych. Ma średnicę ok. 30 lat świetlnych.

Zdjęcie Wielkiej Mgławicy w Gwiazdozbiórze Oriona wykonane przez ucznia LO w Radziejowie- Jana Urbańskiego

Z żałobnej karty ...

W nocy 13/14.01.2013 zmarł Zygmunt Dmochowski wieloletni mój przyjaciel, pedagog, poeta, pisarz, wspaniały człowiek. Jest to smutna dla literatury i dla mnie osobiście śmierć przyjaciela. Był dla wielu z nas nie tylko wielkim autorytetem, ale przede wszystkim Poetą miłującym życie, świat i człowieka z jego wszystkimi ułomnościami, Osoba, która swoim uśmiechem godziła przeciwieństwa, wąpiącym dodawała wiary i zaszczyślała w kolejnych pokoleniach miłość do literatury, dla wielu z nas przyjaciel i kolega, zawsze dyskretny i chętny do pomocy.

Pogrzeb odbył się w 18 stycznia. Z. Dmochowski spoczął w Alei Zasłużonych na Cmentarzu Komunalnym na Półwsi w Opolu. Pożegnali go serdecznie najbliżsi oraz znajomi. Nad mogiłą mowy pogrzebowe wygłosili: Teresa Nietyksza, (poetka, prezes opolskiego o/ ZLP), Harry Duda (literat, publicysta, ZLP), Marek Krassowski (Klub Związków Twórczych).

Zygmunt Dmochowski urodził się w Ciechocinku, 10.01.1931. Pochodzi z zasiedzialego kujawskiego rodu. Ma bogaty biogram. Ukończył polonistykę na Uniwersytecie Warszawskim. Przez dwanaście lat uczył języka polskiego w naszym liceum w Radziejowie, naszym miasteczku na Kujawach. Wśród wielu utworów przewija się okres jego życia i pracy w Radziejowie. Miasteczku temu oddał hołd wierszem

Ostatnia wiadomość jaką od niego otrzymałem:

„Dziękuję Miastu Radziejów za piękny dyplom, ponieważ Zasłużonemu dla kultury Kujawskiego Radziejowa - miasta, które jest mi bardzo bliskie. Dziękuję Panu Burmistrzowi, Tobie i każdemu serdecznie i osobiście z TMR za to zaszczytne wyróżnienie - Bóg zapłać!”

Autor informacji: Karol Szmagański

"Spieszmy się kochać ludzi ...
tak szybko odchodzą"
...złożmy hołd w ciszy ...

Krzysztof Estkowski

W dniu 29 grudnia 2012 roku (sobota), Liturgią żałobną w klasztorze oo. Franciszkanów w Radziejowie pożegnaliśmy zmarłego w dniu 26 grudnia 2012 roku naszego przyjaciela i kolegę, sąsiada Krzysztofa Estkowskiego, nauczyciela, b. wicedyrektora ZSM w Radziejowie, Kierownika Samorządowego Zespołu Ekonomiczno – Administracyjnego Placówek Oświatowych, Radnego Powiatu Radziejowskiego, wiceprezesa Stowarzyszenia Forum Samorządowe, członka wielu organizacji społecznych. Spoczął w tym dniu na cmentarzu w Radziejowie.

Pożegnaliśmy człowieka, zaangażowanego w sprawy samorządu, a w szczególności w rozwój miejskiej oświaty i nie tylko. Jego pogrzeb był i liczne wystąpienia były rzeczywiście hołdem Mu złożonym co znalazło

swoje w licznych udziałach mieszkańców Radziejowa i nie tylko.

Tak już jest jednak z nami, że doceniamy ludzi dopiero wtedy, gdy ich już nie ma wśród nas. Spieszmy się z tym trochę bardziej, tak szybko odchodzą...

Będzie nam Ciebie brakowało drogi Krzysztofie, chociaż w sercach naszych i pamięci naszej zostaniesz na zawsze.

Jeszcze niedawno był wśród nas.

Autor informacji: Karol Szmagański

TURNIEJ TENISA STOŁOWEGO Z OKAZJI WYZWOLENIA MIASTA

Z okazji rocznicy wyzwolenia Radziejowa Ognisko TKKF „Radziejowianka” przeprowadziło turniej w tenisa stołowego, który odbył się w sali gimnastycznej ZSM im. J. Piłsudskiego. Zawodnicy grali w grupach. Następnie awansowano po dwóch najlepszych z grupy do dalszej gry systemem pucharowym. Najlepszym w ogólnej rywalizacji okazał się Ryszard Szudzikowski z Włocławka, drugi był Tomasz Staszczuk z Inowrocławia, a trzeci był Adam Kapeliński TKKF „Radziejowianka”. Dalsze miejsca zajęli: Jarosław Politowski z Płocka, Józef Wojciechowski TKKF „Radziejowianka”, Zbigniew Sobieraj z Łatkowa, Tomasz Celmer z Włocławka, Piotr Wojciechowski TKKF „Radziejowianka”. Fundatorami pucharów było: Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta, Urząd Gminy, MKRPA. Puchary wręczyli Przewodniczący Rady Miasta Marek Pawlak oraz Piotr Kapeliński w imieniu Zarządu Powiatu. W imieniu uczestników organizator serdecznie dziękuje wszystkim którzy wsparli naszą imprezę oraz dyrektorowi szkoły Włodzimierzowi Kucowi za udostępnienie sali.

Piotr Wojciechowski

MIEJSKI ZESPÓŁ SZKÓŁ W RADZIEJOWIE

www.mzs-radziejow.pl

Strona internetowa Miejskiego Zespołu Szkół w Radziejowie

www.ngoradziejow.pl

Strona internetowa Organizacji Pozarządowych w Radziejowie

3 maja 2013

RADZIEJOWSKI BIEG POŁUDNIOWY

10 km

Przed biegiem na 10 km biegi dziecięce i młodzieżowe - od przedszkolaka do gimnazjalisty.

www.ks-zryw.pl

Urząd Miasta w Radziejowie

www.biegradziejow.pl

**Walentynki dla podopiecznych Stowarzyszenia Wspierania Osób Niepełnosprawnych
SUBICERE**

ZOSTAW 1% PODATKU W RADZIEJOWIE !!!

Wspomóż Radziejowskie Stowarzyszenie Wspierania Osób Niepełnosprawnych „SUBICERE” przekazując swój 1% podatku na szczytny cel

KRS: 0000316241;

Konto bankowe: KDBS o/w Radziejowie 76 9550 0003 2018 0000 1179 0001

Bal karnawałowy dla grupy przedszkolnej z Miejskiego Zespołu Szkół

